

Muitinės jungtinė priežiūros institucija

Gairės dėl Jūsų atsakomybės pagal

2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos sprendimo 2009/917/TVR dėl informacinių technologijų naudojimo muitinės tikslais 13 straipsnį ir

2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos 8(2) straipsnį

Kas pasakyta teisės aktuose?

Tarybos sprendimo 2009/917/TVR dėl informacinių technologijų naudojimo muitinės tikslais 13 straipsnis

1. Tik informaciją teikianti valstybė narė turi teisę keisti, papildyti, ištaisyti ar ištrinti duomenis, kuriuos ji įvedė į Muitinės informacinę sistemą (toliau – MIS).
2. Jeigu informaciją teikianti valstybė narė pastebi arba jeigu jai pranešama, kad jos įvesti duomenys yra faktiškai neteisingi arba buvo įvesti ar saugomi pažeidžiant šio sprendimo nuostatas, ji pagal poreikius pakeičia, papildo, ištaiso ar ištrina duomenis ir atitinkamai informuoja apie tai kitas valstybes nares, Europolą ir Eurojustą.
3. Jeigu valstybė narė, Europolas ar Eurojustas turi įrodymų, iš kurių galima spręsti, kad kurie nors duomenys yra faktiškai neteisingi arba buvo įvesti į informacinę sistemą ar joje saugomi pažeidžiant šio sprendimo nuostatas, jie kaip įmanoma greičiau apie tai informuoja informaciją teikiančią valstybę narę. Pastarieji patikrina atitinkamus duomenis ir, jei būtina, nedelsdami juos ištaiso arba ištrina. Informaciją teikianti valstybė narė informuoja kitas valstybes nares, Europolą ir Eurojustą apie kiekvieną duomenų ištaisymą ar ištrynimą.
4. Jeigu valstybė narė, įvesdama duomenis į MIS, pastebi, kad jos pranešimas prieštarauja ankstesniam pranešimui savo turiniu ar siūloma priemone, ji nedelsdama apie tai informuoja valstybę narę, kuri parengė ankstesnį pranešimą. Abi valstybės narės stengiasi išspręsti šį klausimą. Nesutarimų atvejais galioja pirmasis informacijos įvedimas, tačiau naujo pranešimo dalys, kurios jam neprieštaruoja, įvedamos į sistemą.
5. Laikantis šio sprendimo, tais atvejais, kai valstybės narės teismas ar kita tos valstybės narės kompetentinga valdžios institucija priima galutinį sprendimą dėl MIS esančių duomenų pakeitimo, papildymo, ištaisymo ar ištrynimo, valstybės abipusiai imasi vykdyti tokį sprendimą. Tuo atveju, kai skirtingų valstybių narių teismų ar kitų kompetentingų valdžios institucijų sprendimai, įskaitant 23 straipsnio 1 dalyje nurodytus sprendimus, susijusius su ištaisymu ar ištrynimu, prieštarauja vieni kitiems, valstybė narė, kuri įvedė atitinkamus duomenis, ištrina juos iš sistemos.

Tarybos pamatinio sprendimo dėl duomenų apsaugos 2008/977/TVR 8(2) straipsnis

Paaiškėjus, kad buvo persiųsti neteisingi duomenys arba duomenys buvo persiųsti neteisėtai, duomenų gavėjas turi būti nedelsiant apie tai informuojamas. Tokie duomenys turi būti nedelsiant ištaisyti, ištrinti arba blokuojami pagal 4 straipsnio nuostatas.

Ką tai reiškia?

Iš tiesų, abiejuose straipsniuose sakoma, kad MIS duomenų valdytojai privalo pakeisti, ištaisyti, papildyti ar sunaikinti bet kurią netikslią ar neteisėtai tvarkomą informaciją, kuri yra tvarkoma MIS ir naudojama nacionaliniu lygmeniu.

Pavyzdys

Valstybė narė A įveda duomenis į MIS: įtariama, kad asmuo X vykdo neteisėtą veiklą. Esminis dalykas, pagrindžiantis šį įtarimą yra tai, kad asmuo X valstybėje narėje B buvo tam tikru metu ir tam tikroje vietoje.

Valstybė narė B, atliekanti tyrimą dėl asmens X, pastebi duomenis, esančius MIS ir panaudoja juos savo tyrime. Europolas ir Eurojustas yra įtraukti į šį tyrimą ir byla prieš asmenį X patenka į teismą valstybėje narėje B.

Valstybė narė A nustato, kad asmuo X niekada nėra buvęs valstybėje narėje B ir kad įtarimai dėl asmens X buvo nepagrįsti, o informacija, įvesta MIS buvo neteisinga.

Ką reikėtų daryti sužinojus apie neteisingus ir neteisėtai tvarkomus duomenis?

1. Ką daryti, jeigu Jūsų institucija perdavė duomenis

Jeigu Jūs sužinote, kad Jūsų institucijos perduoti duomenys yra neteisingi, turite ištaisyti arba sunaikinti tokius duomenis.

Tuo atveju, jeigu kita institucija Jums praneša, kad Jūsų siūsti duomenys yra neteisingi, Jūs privalote patikrinti duomenis ir atitinkamai ištaisyti arba sunaikinti duomenis.

Tuomet Jūs privalote informuoti kitas institucijas, kurios yra gavusios minėtus duomenis, apie tai, kad duomenys neteisingi ir buvo ištaisyti ar sunaikinti.

2. Jeigu Jūs gavote duomenis iš kitos institucijos

Jeigu pastebite, kad informacija, kurią gavote, gali būti neteisinga, apie tai privalote informuoti duomenis pateikusia instituciją.

Jūs, kaip duomenų gavėjas, esate atsakingas, kad neteisingi duomenys būtų ištaisyti, pakeisti, sustabdytas jų tvarkymas ar būtų sunaikinti, kai Jums duomenis pateikusi institucija praneša apie duomenų ištaisymą ar sunaikinimą.

Be to, Jūs turite informuoti visas institucijas, kurioms buvote pateikę duomenis, apie pateiktų duomenų ištaisymą ar sunaikinimą.

Ką daryti, jeigu kyla ginčas dėl duomenų tikslumo?

Jeigu dvi ar daugiau institucijų nesutaria dėl duomenų, esančių MIS, tikslumo, Jūs turite spręsti šią situaciją. Jei nepavyksta susitarti, tuomet lieka pirmasis pranešimas. Jūs turite įvesti į MIS tuos pranešimo duomenis, dėl kurių nesutarimų nekylo. Tuomet, kai nacionalinis teismas priima sprendimą dėl galimai netikslių duomenų, esančių MIS, pakeitimo, papildymo, ištaisymo ar sunaikinimo, abi institucijos turi laikytis ir įgyvendinti šį sprendimą.

Jeigu keliose valstybėse narėse teismai priima skirtingus sprendimus, tuomet ta institucija, kuri įvedė tuos duomenis, turi juos ir sunaikinti sistemoje.

Kas atsitinka, jei Jūs naudojate netikslus duomenis, perduotus per MIS?

Jeigu Jūs tyrimui nacionaliniu lygmeniu panaudojate informaciją, gautą iš MIS, ir vėliau esate informuojamas institucijos, pateikusios informaciją, kad ta informacija yra neteisinga ar neteisėtai saugoma MIS, turite atlikti toliau nurodytus veiksmus:

- pakeisti, ištaisyti, sunaikinti ar sustabdyti duomenų tvarkymą;
- saugoti duomenis atskirai, kaip tai yra numatyta įstatyme;
- sustabdyti duomenų tvarkymą tokiu atveju, jeigu manote, kad duomenų sunaikinimas pažeis asmens teises;
- tuo atveju, jeigu duomenys buvo naudojami ikiteisminiam tyrimui, duomenys turi būti sunaikinti, ištaisyti, ištrinti ar sustabdytas jų tvarkymas taip, kaip to reikalauja nacionaliniai įstatymai.

Kokios saugumo priemonės gali ar turi būti naudojamos užtikrinti, kai nustatoma, kad duomenys jau perduoti, bet yra netikslūs, neteisėti arba nesuderinami su Tarybos pamatiniu sprendimu, duomenys perduoti duomenis gaunančiajai institucijai arba kuri vėliau juos perdavė kitai duomenis gaunančiosios institucijos jurisdikcijoje esančiai teisėsaugos institucijai?

Tokiu atveju, jeigu nustatoma, kad asmens duomenys yra neteisėtai saugomi MIS arba yra neteisingi, arba neatitinka perduodančios muitinės institucijos saugumo priemonių, turi būti pasirūpinta, kad būtų užtikrintos minėtos saugumo priemonės. Pavyzdžiui, jeigu perduodanti institucija patvirtina, kad duomenys gali būti tvarkomi 2 metus, o po šio laikotarpio jie privalo būti sunaikinti, tai gaunančioji institucija privalo duomenis ištrinti.

Vis dėlto, laikantis administracinių procedūrų, kyla ir nesklandumų. Gali kilti teisės taikymo kolizijų dėl pačios administracinės procedūros arba kai teisėsaugos institucijos naudoja duomenis administracinei procedūrai, vadovaudamosi nacionaline teise. Tokiomis aplinkybėmis duomenis gaunanti institucija privalo stengtis kiek įmanoma labiau įgyvendinti pagrindinius principus ir atitikti duomenis perduodančios institucijos saugumo reikalavimus. Jeigu to padaryti neįmanoma dėl nacionalinių įstatymų, gaunančioji šalis privalo turėti omenyje saugumo priemones ir įvertinti, kokį poveikį turės tai, kad turimi duomenys yra neteisėti pagal Tarybos pamatinį sprendimą arba yra neteisingi. Susiklosčius tokioms aplinkybėms, turi būti atidžiai apsvarstyta, kaip nacionalinius įstatymus derinti su Tarybos pamatiniu sprendimu, kad būtų užtikrinta pusiausvyra tarp asmens teisės tvarkant jo asmens duomenis ir poreikio sulaukyti įstatymų pažeidėjus.